

Det store Landbrugsmøde i Malmø i Juli var jo en Hovedbegivenhed for det svenske Landbrug, og har naturligvis bidraget sit til at vække Lyst og Interesse for at bringe alle Landbrugsprodukter til den størst mulige Fuldkommenhed; men herom er der jo paa andet Sted blevet saa udførlig baade talt og skrevet, at jeg næppe bør indlade mig videre derpaa.

Efter den tarvelige Høst med det ringe Foderforraad for Vinteren var det naturligt, at man med ringe Mod gik det nye Aar i Møde, og det vil blive svært for Mange at forvinde Følgerne af det forløbne Aar. Men man maa trøste sig med Haabet om, at det nye Aar skal give Erstatning, især da Priserne saavel paa Korn som Mejeriprodukter ere forholdsvis gode. Kreaturpriserne tegne ogsaa godt for dem, som faa nogle at sælge; men de blive paa den anden Side trykkende for dem, som af Fodermangel have reduceret Besætningerne og nu igjen skulle komplettere dem. Alle ønske imidlertid et tidligt Foraar, og skjøndt man paa den ene Side glæder sig ved det milde Vejr, længes man dog efter, at Vinteren snart skal begynde, hvad der ogsaa for Skovejerne og de forskellige »Bruk« er af overordentlig Betydning.

Fogdarødgaard 10de Januar 1882.

Henrik Zeuthen.

Norge.

Den norske Landmand har i det forløbne Aar arbejdet under mindre heldige Vejrforhold.

Vinteren 1880—81 var meget snefuld og yderst langvarig. I de fleste Egne af Landet lagde den store Snemængde Hindringer for Kjørsel i Skov og Mark. Kulden var stærk, og Forbruget af Foder var derfor større end sædvanlig. Der indtraadte Fodermangel mange Steder, navnlig i de vestenfjeldske Kystdistrikter, hvor Faarene pleje at gaa ude en stor Del af Vinteren. I alle Egne af Landet faldt Vaaraannen sildig,

og man fik ikke Tid til at arbejde Jorden grundig. I Trakterne omkring Kristianiafjorden, hvor man plejede at begynde Markarbejderne i den sidste Del af April eller Begyndelsen af Maj, kunde man iaar ikke tage fat før henimod Slutningen af Maj. Man maatte bringe Sæden i Jorden i Løbet af et Par Uger, om man skulde gjøre sig Haab om at faa modent Korn.

Den første Del af Sommeren var nogenlunde gunstig, men omtrent ved Midsommerstid begyndte Vejret at blive koldt og regnfuldt og vedvarede saaledes lige til Midten af September. Høhøsten var besværlig, især i det Vestenfjeldske, hvor meget Hø blev udskjæmt. Kornets Modning blev i høj Grad forsinket, og paa den Tid af Aaret, da Indhøstningen plejer at være tilendebragt, var Skuren endnu ikke kommen i fuld Gang. Den sidste Del af September og Begyndelsen af Oktober bragte heldigvis vakkert og mildt Vejr, og Kornet kom i Reglen ganske godt i Hus, om det end ikke overalt blev fuldt modent. Man var mangansteds nødt til at skære det i halvmoden eller i grøn Tilstand. Frost gjorde nogen Skade baade i enkelte højtliggende Distrikter og i frostlændte Egne i Lavlandsdistrikterne, men dog ikke i et saadant Omfang, som den sildige Høst kunde givet Grund til at frygte.

Landet har altsaa gjennemgaaende havt en kold og ugunstig Sommer. En Undtagelse herfra danne dog de langt mod Nord liggende Tromsø og Nordlands Amter. Vaaren indfandt sig ogsaa dèr sent, og Sommeren var kort, men den var usædvanlig varm og gunstig, og i de lange, solrige Sommerdage skød Vegetationen frem med den forbausende Hurtighed, som Plantevæksten i det høje Norden kan opnaa under gunstige Forhold.

Af Hø har Avlingen været rig i Nordlands og Tromsø Amter og i de trondhjemske Amter omtrent som i et Middelaar. I det Vestenfjeldske var Mængden i Reglen som i et Middelaar, medens Kvaliteten overalt blev mindre god. Skjøndt Høet i disse Egne i Reglen ophænges paa Hæsjer, hvorved det bevares bedre mod langvarig Regn end ved nogen anden Høstningsmaade, blev dog meget ødelagt, før det kom i Hus.

Uge efter Uge vedvarede Regnvejret med ustandselig Voldsomhed. Juli Maaned bragte paa Vestkysten en Nedbør af henved 200 Mm., og August var næsten ligesaa regnfuld. I det Østenfjeldske var Udbyttet af Hø under Middel i Kvantitet og tildels ogsaa i Kvalitet. Engene havde lidt overordentlig under den langvarige Vinter og den lidet gunstige Vaar. Mange Planter vare gaaede ud, og Vejret var ikke saa frugtbart i Løbet af Forsommeren, at Græsset fik ordentlig Fremvæxt.

Den største Del af Landet har altsaa faaet en daarlig Avling af Hø. Herpaa er der bødet noget derved, at man har faaet megen og tildels god Halm. Det kan antages, at man i de Egne, hvor Foderavlingen har været mindst, har indskrænket Besætningerne noget, og at der ikke er Grund til Frygt for nogen almindelig udbredt Fodernød, saafremt Vinteren ikke bliver ualmindelig stræng og langvarig. Men den knappe Høavling vil medføre et daarligt Udbytte af Husdyrene i Vinterens Løb. Landmanden vilde være nødt til at give et betydelig større Tilskud af Kraftfoder end sædvanlig, om han skulde erholde fuldt Udbytte af sine Dyr, og skjøndt de i Handelen forekommende Kraftfodermidler efterhaanden begynde at finde Indpas her i Landet, anvendes de dog endnu ikke paa langt nær saa almindelig eller i et saadant Omfang, som i Lande med mere fremskredne Forhold.

Vintersæden slog næsten ganske Fejl paa Grund af den ugunstige Vinter og Vaar. Denne Sædart har imidlertid ikke stor Betydning udenfor enkelte af de omkring Kristiania-fjorden liggende Trakter, og den udgjør i almindelige Aar ikke mere en c. 6 à 7°/_o af Landets hele Kornavl. De fleste Rugmarker vare saa daarlige, at de bleve opløjede for at besaaes med Byg.

Vaarsæden var frodig, men den naaede ikke overalt frem til fuld Modenhed. I det Østenfjeldske har Udbyttet formentlig været omtrent som i et Middelaar. Kvantiteten har der i Regelen været fuldt tilfredsstillende, medens Kvaliteten lader adskilligt tilbage at ønske. I det Vestenfjeldske er Kornavlingen næppe naaet op til et Middelaar, idet baade Mængden, men navnlig Beskaffenheden, er mindre tilfredsstil-

lende. I de trondhjemske Amter har Bygget i Reglen givet et godt Udbytte, medens Havren ikke blev fuldt moden. Det gjælder overhovedet for hele Landets Vedkommende, at Bygget iaar som en Regel har givet et bedre Udbytte end Havren.

Poteterne have i hele den sydlige Del af Landet givet et Udbytte som i et Middelaar eller noget derover, og Sygdom har ikke vist sig i større Omfang end almindelig. Paa tørlændte Ejendomme har Avlingen i Reglen været baade rig og af god Beskaffenhed, medens Kvaliteten lader en Del tilbage at ønske paa stivere Jord. I den Del af Landet, som ligger norden for Dovre, har man derimod avlet mindre Poteter end sædvanlig. Sommeren var ikke lang nok til, at de kunde faa fuld Udvikling.

Som Følge af den kolde Sommer har Udbyttet af Sæterdriften været lidet, og Kreaturene vare i daarligt Huld, da de kom fra Fjeldet.

Frugtavlen har i de Dele af Landet, hvor den har nogen Betydning — navnlig i de bergenske Amter — givet et godt Udbytte i kvantitativ Henseende, medens Kvaliteten har været daarlig. Muldebærhøsten i Nordland og Finmarken slog næsten ganske Fejl.

Det Udbytte, som det norske Jordbrug har givet, er formentlig noget mindre end i et Middelaar. Egentlig Misvæxt har man dog ikke havt nogensteds undtagen maaske i enkelte højtliggende Dalfører i det Østenfjeldske, hvor Frost har hærget, og i nogle Kystdistrikter, hvor Afgrøden ødelagdes under Sommerens langvarige kolde og fugtige Vejrlig. Gaarde med varm »drivende« Jord har iaar givet det bedste Udbytte, medens kolde, daarlig afgrøftede Ejendomme ikke have kunnet bringe Afgrøden frem til fuld Udvikling.

Efter at den største Del af Aarets Afgrøde var bragt i Hus, indfandt der sig meget tidlig stærk Kulde. Denne afbrød hurtig Høstpløjningen i de fleste Egne af Landet, mangensteds endog saa tidlig som i Midten af Oktober. Men Kulden var kortvarig og afløstes snart af mildt og regnfuldt Vejrlig. Man har dog i Reglen ikke kunnet gjenoptage de

tilbagestaaende Efteraarsarbejder, fordi Markerne have været altfor fugtige. Af Vintersæd er der saadet usædvanlig lidet iaar, dels fordi Jorden var bleven altfor fugtig af det stadige Regnvejr, dels fordi Høstarbejderne lagde Beslag paa Arbejdskraften i den Tid, da Saaningen skulde foregaa. Den Høst-sæd, som er kommen i Jorden til rette Tid, staaer særdeles vakkert.

Priserne paa Landmændenes Produkter have været tilfredsstillende. Navnlig ere Mejeriprodukter af god Beskaf-fenhed samt Hø og Halm blevne godt betalte i den sidste Halvdel af Aaret. Det samme gjælder om Mælk, hvoraf der altid forbruges forholdsvis meget store Mængder i de norske Byer. Men Landmanden har dog som en Regel havt et ganske tarveligt pekuniært Udbytte iaar. Af de Produkter, som have staaet højest i Pris, har han havt mindre at sælge end ellers, og Aarets ugunstige Vejr har gjort Driften besværlig og medført mange Omkostninger.

Aaret har ikke været heldigt for større Grundforbedringsarbejder, og saadanne have næppe været udførte i noget nævneværdigt Omfang. Landmanden har i Reglen maattet være tilfreds, naar han har kunnet række at udføre de sædvanlige Gaardsarbejder paa en nogenlunde tilfredsstillende Maade.

Statens Foranstaltninger til Landbrugets Fremme have virket i omtrent samme Omfang som tidligere. Dette gjælder ogsaa om de Foranstaltninger, der iværksættes af Selskabet for Norges Vel og af Amternes Landhusholdningsselskaber. Aaret har i det Hele taget ikke medført mange mærkværdige Begivenheder paa Landbrugslivets Omraade. Blandt saadanne skal her kun nævnes, at der i Sommerens Løb er dannet en norsk Mejeriforening. Denne Forening er nærmest be-regnet paa Fællesmejerierne, der have faaet en ganske stor Betydning for Mælkens Tilgodegjørelse i vort Land, og hvis Antal stadig er i Fremvæxt. Den var vistnok oprindelig fremkaldt ved Ønsket om at styrke disse Mejeriers Stilling ligeoverfor Kjøberne, men den synes ogsaa at ville arbejde for en Forbedring af de Produkter, som leveres fra Mejerierne og i det Hele taget for Fremgang paa Mejerivæsenets Om-

raade. Foreningen vil i denne Henseende finde et rigt Felt for sin Virksomhed, og den vil utvivlsomt kunne udrette meget, naar den ledes med Kraft og Dygtighed. En Flerhed af Mejerierne i det søndenfjeldske Norge har allerede sluttet sig til den.

Naar man kaster Blikket tilbage paa det svundne Aar, da fremstiller det sig for Erindringen som et Aar, rigt paa Bekymringer og Ængstelser, ofte ogsaa paa Skuffelser. Lige fra den overordentlig silde Vaar havde Landmanden i Sommerens Løb et ugunstigt Vejrlig at kæmpe imod. Med Taknemlighed maa det dog erindres, at det vakre Efteraar gjorde mange Bekymringer til Skamme og bragte Landmanden en bedre Høst i Hus, end han tidligere vovede at haabe. Aaret har vistnok ikke styrket Landbrugets Stilling, men det har heller ikke medført saa tunge Prøvelser, som Misvæxt undertiden kan bringe i vort Land, og Landmanden gaaer det nye Aar imøde uden at lide under noget usædvanligt Tryk.

Kambo pr. Moss 31 Debr. 1881.

G. Wankel.
